

Útmutató szakoktató BA hallgatók számára a pedagógiai és szakmai gyakorlatok és kísérő tantárgyak elvégzéséhez

BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék
2024. augusztus 27.

TARTALOMJEGYZÉK

PEDAGÓGIAI GYAKORLAT I. (első félév).....	2
KÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM I. (első félév).....	2
PEDAGÓGIAI GYAKORLAT II. (második félév).....	2
SZAKMAI GYAKORLAT (második félév).....	4
KÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM II. (második félév).....	4
PORTFÓLIÓ (második félév).....	5
NYELVI KREDITEK TELJESÍTÉSE.....	5
ÉRTÉKELES.....	6
TANULÁSTÁMOGATÓ ANYAGOK.....	6
ÜTEMTERV.....	8
PARTNERISKOLÁINK.....	10
AZ ISKOLAI MENTOR SZEREPE.....	12

Tantárgy neve	Neptun kód	Kredit szám	Félév						Óraszám (félév)			Köve-tel mény
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	Ea	Gy	L	
Pedagógiai gyakorlat I.	BMEGT51A572	3					x		0	0	12	é
Kísérő szeminárium I.	BMEGT51A573	2					x		0	8	0	é
Pedagógiai gyakorlat II.	BMEGT51A578	3						x	0	0	12	é
Kísérő szeminárium II.	BMEGT51A579	2						x	0	8	0	é
Portfólió	BMEGT51A580	3						x	0	0	12	é
Szakmai gyakorlat	BMEGT51A581	4						x	0	0	16	é

Az Útmutatóban foglaltak (és szükség esetén az egyetemi oktatóval való egyeztetés) alapján **a hallgató veszi fel a kapcsolatot az iskolával és a duális képzőhellyel, hogy a Pedagógiai gyakorlat II: és a Szakmai gyakorlat időtartamában, időbeosztásában és egyéb kérdésekben a további egyeztetéseket lefolytassák. A Befogadó Nyilatkozat kitöltésével az intézmény vállalja a hallgató mentorálását.**

PEDAGÓGIAI GYAKORLAT I. (első félév)

Cél:

- A hallgatók szerezzenek tapasztalatot az iskolában (a szakképző intézményekben) és vállalati képzőhelyeken és képzőközpontokban folyó szakmai gyakorlati és elméleti oktatásról, az elmélet és gyakorlat tanításának összefüggéseiről.

Feladatok:

- **Hospitálás** 4x3=12 tanórán/foglalkozáson.
- **Dolgozatok (4 db) készítése a hospitálásokról**, mely két részből épül fel:
 - Rövid (max 1 oldal) **leírás az intézményről** (fenntartó, formális adatok, profil, lokáció, fizikai környezet, infrastruktúra, tanulói populáció és oktatói testület, erősségek és problémák stb.), az iskola honlapján elérhető dokumentumok és a hospitáláson szerzett tapasztalatok és beszélgetések alapján.
 - Egy hospitálási napló (sablon elérhető a [Dokumentumtárban](#)) készítése egy szakmai (nem közismereti) óráról (foglalkozásról).

KÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM I. (első félév)

Cél:

- A hospitálási tapasztalatok megbeszélése.
- A hospitálási naplók elkészítésének támogatása.
- Felkészülés Pedagógiai gyakorlat II. tantárgyra.

Feladatok:

- Részvétel a konzultációs alkalmakon, aktív részvétel a megbeszéléseken.

PEDAGÓGIAI GYAKORLAT II. (második félév)

Cél:

- A hallgatók szerezzenek tapasztalatot az iskolákban (a szakképző intézményekben) folyó szakmai gyakorlati és elméleti oktatásról, az elmélet és gyakorlat összefüggéséről.
- A hallgatók szerezzenek tapasztalatot többféle korosztály (középiskolások és felnőttek) gyakorlati tanításában.

Feladatok:

- **Gyakorlóhely(ek)** kiválasztása és felkeresése, **Ütemterv táblázat** kitöltése.
 - Az iskolai gyakorlat helyszíne az egyetem partneriskolája (listájukat lásd az 1. sz. mellékletben) vagy bármely más szakképző intézmény lehet. Az iskola kiválasztásában első lépés a hallgató által tanítható tantárgyak meghatározása

a hallgató szakmai képesítései és munkatapasztalatának függvényében. Kérdésekben egyéni egyeztetés szükséges a Kísérőszeminárium tárgy oktatójával.

- A felnőttek oktatása történhet iskolai (délutáni, hétvégi) felnőttoktatás keretében, illetve saját munkahelyen folyó képzésben és bármely más felnőttképzőnél is.
- A gyakorlatot iskolai és felnőttképző környezetben is mentornak kell támogatnia. A mentor ideálisan mentortanári végzettséggel rendelkezik, ennek hiányában nagy szakértelemmel és tapasztalattal rendelkező oktató legyen. Az iskolai mentortanár feladatai a 2. sz. mellékletben összegeztük, ezt érdemes megosztani a felkért mentortanárral.
- A mentorok támogatásáért díjazást csak a partneriskoláink mentortanárainak tudunk fizetni.
- A gyakorlat megkezdhető a 2. félév hivatalos megkezdése előtt is, az első féléves Kísérőszeminárium tantárgy oktatójával való egyeztetés alapján.
- **Pedagógiai gyakorlat - Befogadó nyilatkozat(ok):**
 - Sablon (elérhető a [Dokumentumtárban](#)) alapján kitöltés és aláírás a gyakorlat helyszínéül szolgáló intézménnyel.
 - Eredeti dokumentum eljuttatása Benkó Cecíliának.
 - Szkennelt másolat feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára.
- **12 tanórának megfelelő gyakorlati foglalkozás** megtartása egyéni gyakorlat keretében, előre elkészített és a mentortanárral és egyetemi oktatóval egyeztetett *óratervek* alapján (sablon alapján).
 - Ajánlott a gyakorlat helyszínéül szolgáló gyakorlóhelyen néhány órát a tanítást megelőzően *hospitálni*, az intézmény és a tanulócsoporthoz megismerése érdekében (az intézmény bemutatandó a Portfólióban is).
 - **8 tanórát iskolai nappali képzésben**, középiskolás korosztály részvételével kell megtartani.
 - **4 tanórát felnőttek oktatásában** kell megtartani (iskolai felnőttoktatásban, munkahelyi vagy egyéb felnőttképzésben).
 - A gyakorlat megkezdhető az 1. félév decemberétől, befejezés a 2. félév szorgalmi időszakának végéig.
 - Hivatalos zárótanítás nem szükséges.
 - Az óratervek készítését segítő tanulástámogató anyagokat lásd a 3. sz. mellékletben).
- Az **órák megtartását követően reflexiók írása** az óraterv dokumentumban és ezek feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára.
- **Igazoló- és értékelőlap(ok):**
 - Sablon (elérhető a [Dokumentumtárban](#)) alapján kitöltés és aláírás a gyakorlat helyszínéül szolgáló intézménnyel.
 - Eredeti dokumentum eljuttatása Benkó Cecíliának.
 - Szkennelt másolat feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára.

SZAKMAI GYAKORLAT *(második félév)*

Cél:

- A hallgatók szerezzenek tapasztalatot a duális képzésről és az iskola-duális partner közötti együttműködésről (pozitívumok és kihívások megismerése).

Feladatok:

- **Gyakorlóhely** kiválasztása és felkeresése, **Ütemterv táblázat** kitöltése.
 - A gyakorlat megkezdhető a 2. félév hivatalos megkezdése előtt is, az első féléves Kísérőszeminárium tantárgy oktatójával való egyeztetés alapján.
- **Szakmai gyakorlat - Befogadó nyilatkozat:**
 - Sablon (elérhető a [Dokumentumtárban](#)) alapján kitöltés és aláírás a gyakorlat helyszínéül szolgáló intézménnyel.
 - Eredeti dokumentum eljuttatása Benkó Cecíliának
 - Szkennelt másolat feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára
- Egyéni szakmai gyakorlat keretében duális képzőhelyen 16 tanórának megfelelő időtartamban hospitálás és bekapcsolódás a képzőhely tevékenységeibe, a képzőhelyi mentorral való egyeztetés alapján:
 - **8 tanórai időtartamban hospitálás:** duális foglalkozások megtekintése, a duális képzés szervezési feladatai, együttműködés az iskolákkal, betekintés a termelő üzem működésébe.
 - **8 tanórai időtartamban bekapcsolódás** bármely fenti tevékenység végzésébe.
- **Igazoló- és értékelőlap(ok):**
 - Sablon (elérhető a [Dokumentumtárban](#)) alapján kitöltés és aláírás a gyakorlat helyszínéül szolgáló intézménnyel.
 - Eredeti dokumentum eljuttatása Benkó Cecíliának.
 - Szkennelt másolat feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára.

KÍSÉRŐ SZEMINÁRIUM II. *(második félév)*

Cél:

- A pedagógiai és szakmai gyakorlatok során szerzett tapasztalatok megbeszélése, a gyakorlatok teljesítése során elvárt feladatok teljesítésének nyomon követése, a gyakorlat során adódó problémákra, témákra fókuszálva, valamint a Portfólió elkészítésének támogatása.

Feladatok:

- Részvétel a konzultációs alkalmakon, aktív részvétel a megbeszéléseken.
- A Pedagógiai gyakorlat II. és a Szakmai gyakorlat tantárgyak keretében készített dokumentumok megadott határidőre történő benyújtása az órai beszélgetések megalapozásához.

PORTFÓLIÓ (második félév)

Cél:

- A Portfólió a pedagógiai és szakmai gyakorlatokat bemutató és feldolgozó, a hallgató felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni.

Feladatok:

- Portfólió összeállítása sablon (elérhető a [Dokumentumtárban](#)) alapján.
- A záróvizsgán bemutatandó rövid összefoglaló (max 6 dia) prezentáció készítése a Portfólióról.
- A Portfólió és a prezentáció feltöltése a Portfólió tárgy Moodle platformjára.

NYELVI KREDITEK TELJESÍTÉSE

- A nyelvi kreditek teljesítése *kötelező azoknak, akik nem rendelkeznek* államilag elismert legalább B2 szintű komplex nyelvvizsga bizonyítvánnyal vagy BME nyelvi központban teljesített kreditekkel.
 - *Részleges mentesség kérhető:* Erasmus projektben, külföldi nyári egyetemen vagy táboroztatásban való részvétel, B2-nél alacsonyabb szintű vagy nem komplex nyelvvizsga esetén).
- A kreditek az alábbi tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok végzésével teljesíthetők, a tárgy oktatójával való egyeztetés szerint (lehetséges feladatok például: TED Talk videó összefoglalása megadott szempontok alapján, szakkifejezések értelmezése, idegen nyelvű munkagép, felszerelés műszaki leírásának magyar nyelvű összefoglalása a tanulók számára stb.).

1. sz. táblázat: A pedagógiai gyakorlathoz kapcsolódó tárgyakon szerorzhető nyelvi kreditek

Tantárgyak megnevezése	Típusa	Oktatás (félév)	Kredit/Nyelvi kredit
Pedagógiai gyakorlat II.	Kötelező	6.	3/3
Kísérő szeminárium II.	Kötelező	6.	2/2

ÉRTÉKELEÉS

A gyakorlatokhoz kapcsolódó tantárgyak esetében a Kísérőszeminárium tantárgy egyetemi oktatója értékeli:

- **Pedagógiai gyakorlat I.:** a hallgató által készített dolgozatok alapján
- **Kísérőszeminárium I.:** az órákon való aktív részvétel és a gyakorlatok és szeminárium egyéb feladatainak teljesítése alapján
- **Pedagógiai gyakorlat II.:** a gyakorlóhely által kiállított Igazoló- és értékelőlap és a hallgató által készített óratervek alapján
- **Szakmai gyakorlat:** a gyakorlóhely által kiállított Igazoló- és értékelőlap és a hallgató által készített beszámoló alapján
- **Kísérőszeminárium II.:** az órákon való aktív részvétel és a gyakorlatok és szeminárium egyéb feladatainak teljesítése alapján
- **Portfólió:** a Portfólió értékelőlap szerint

TANULÁSTÁMOGATÓ ANYAGOK

Tóth, P. (szerk.) (2022). *A pedagógia alapjai szakmai pedagógusjelölteknek I.* BME GTK Műszaki Pedagógia Tanszék.

https://www.mpt.bme.hu/LETOLT/BME_MPT-0902-A_pedagogia_alapjai_szakmai_pedagogusjelolteknek_I-230419.pdf

Kriska, Gy., Karkus, Zs. (2022). *A biológia tanításának elmélete és gyakorlata.* Akadémia Kiadó. [10.1556/9789634547877](https://doi.org/10.1556/9789634547877)

<https://mersz.hu/kriska-karkus-a-biologia-tanitasanak-elmelete-es-gyakorlata>

Fodor, Z., Kotschy, B. (2022). XX. fejezet. Az oktatómunka tervezése. In Falus, I., Szűcs, I. *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.*

https://mersz.hu/dokumentum/m1037adk__1/

Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport: Útmutatók, módszertani segédletek.

<https://www.oktatas2030.hu/utmutatok-modszertani-segedletek/>

Lenkovics, I. (2009). *A tanítás tanulása. Segédanyag a gyakorlati tanításhoz.*

http://www.nyf.hu/bgytk/sites/www.nyf.hu.bgytk/files/docs/02_a_tanitas_tanulasa.pdf

N. Kollár, K., Szabó, É. (2004). *Pszichológia pedagógusoknak.* Tankönyv.

https://mte.eu/wp-content/uploads/2022/02/Kollar-Szabo_-_Pszychologia_pedagogusoknak.pdf

N. Kollár, K., Szabó, É. (szerk.). (2017). *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve I - III.* Osiris Kiadó.

Korom, E., Veres, G. (szerk.) (2021). *Komplex Természettudomány. Módszertani Kézikönyv*. Mozaik Kiadó.

http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/21201/1/MS-9405_MTA_termtud_komplex_online.pdf

ÜTEMTERV

Feladat	Időpont / Határidő
1. félév	
Intézményi hospitálásokról szóló dolgozatok készítése és feltöltése a Kísérőszeminárium I. tárgy Moodle platformjára	A hospitálást követő 8 munkanapon belül.
Aktív részvétel a Kísérőszeminárium I. tárgy egyetemi óráin , a hospitálási naplók és tapasztalatok megbeszélése	Kontakt órák
2. félév	
Pedagógiai és szakmai gyakorlóhelyek kiválasztása és felkeresése, Ütemterv táblázat kitöltése	Szorgalmi időszak 4. hetének vége
Befogadó nyilatkozatok aláírítása, feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára, eredeti eljuttatása Benkó Cecíliához	Szorgalmi időszak 4. hetének vége
Egyeztetés a Kísérőszeminárium II. tárgy egyetemi oktatójával a nyelvi kreditek teljesítésének szükségességéről és az ehhez kapcsolódó feladatokról	Első kontakt óra
Szakmai gyakorlat tevékenységeinek végzése: <ul style="list-style-type: none"> - 8 óra hospitálás. <i>Hospitálási naplók készítése nem szükséges, de a gyakorlati foglalkozásokon szerzett hospitálási tapasztalatokat szempontrendszer szerint bemutatni.</i> - 8 óra tevékenységekbe bekapcsolódás. <i>Gyakorlati foglalkozások tartása esetén óratervek készítése erősen ajánlott (bármilyen formátumban).</i> 	Szorgalmi időszak

Összefoglaló és reflexió írása a szakmai gyakorlatról (a Portfólió része lesz)	Szorgalmi időszak utolsó napja
<i>Ajánlott: Pedagógiai gyakorlat keretében egyéni iskolai hospitálás gyakorlati foglalkozáson. Hospitálási naplók készítése nem szükséges.</i>	Szorgalmi időszak
Pedagógiai gyakorlat keretében 12 tanóra (foglalkozás) megtartása , melyből 8 tanórát iskolai nappali képzésben, 4 tanórát felnőtteknek (felnőttképzésben, pl. saját munkahelyen, vagy az iskola vagy más iskola felnőttoktatásában) kell megtartani - ennek keretében: <ul style="list-style-type: none"> • Óratervek készítése a pedagógiai gyakorlat keretében és azok elküldése a mentornak és a Kísérőszeminárium II. tárgy egyetemi oktatójának, illetve feltöltése a Kísérőszeminárium II. tárgy Moodle platformjára. • Óratervek véglegesítése a mentor és egyetemi oktató visszajelzései alapján • Tanítás 	Óratervek feltöltése a tanítást megelőzően legkésőbb 3 munkanappal
Reflexiók írása a megtartott órákról , e reflexiókkal (és lehetőség szerint a mentortanárral folytatott beszélgetés összefoglalójával) kiegészített óratervek feltöltése a Kísérőszeminárium II. tárgy Moodle platformjára	Tanítás után legkésőbb 5 munkanappal
Igazoló- és értékelőlap(ok) kitöltetése és aláírása minden gyakorlólhelyen, feltöltése a Kísérőszeminárium tárgy Moodle platformjára, eredeti eljuttatása Benkó Cecíliához	Szorgalmi időszak utolsó napja
Portfólió elkészítése és feltöltése a Portfólió tárgy Moodle platformjára	Szorgalmi időszak utolsó napja
Aktív részvétel a Kísérőszeminárium II. tárgy egyetemi óráin , a pedagógiai és szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok megosztása és megvitatása	Kontakt órák

PARTNERISKOLÁINK

Iskola neve	Cím	Igazgató	Kapcsolattartó
Budapesti Gazdasági SZC Belvárosi Technikum	1074 Budapest, Dohány utca 65.	Laukó Zsuzsanna	Rózsa Mária rozsamaria@belvarosiszakkepzo.hu
Budapesti Gazdasági SZC Hunfalvy János Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum	1011 Budapest, Ponty utca 3.	Plánk Tibor	Trautmann Szilvia trautmann.szilvia@hunfalvy.com
Budapesti Gazdasági SZC Terézvárosi Technikum és Szakképző Iskola	1064 Budapest, Szondi u. 41.	Kónyáné Kecskés Ildikó	Kis Zsuzsanna kis.zsuzsanna@kersuli.hu
Budapesti Gépészeti SZC Arany János Technikum és Szakképző Iskola	1072 Budapest, Nyár u. 9.	Ónody Miklós	Smidéliusz Béla smideliusz@aranymszki.hu
Budapesti Gépészeti SZC Bánki Donát Technikum	1138 Budapest, Váci út 179-183.	Dr. Madaras Attila	Berényi Sára Fruzsina berenyi.sara.fruzsina@bankidonat.net
Budapesti Komplex SZC Schulek Frigyes Két Tanítási Nyelvű Építőipari Technikum	1087 Budapest, Mosonyi utca 6.	Varga András	Kaczur András kaczur.andras.mt@gmail.com
Budapesti Műszaki SZC Bolyai János Műszaki Technikum és Kollégium	1134 Budapest Váci út 21.	Király László	Jáki László jakil@bolyai-szakkozep.hu
Budapesti Műszaki SZC Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Technikum	1146 Budapest, Thököly út 48-54.	Gál-Berey Csilla	Penksza Károlyné Asztalos Júlia asztalos@petrik.hu
Budapesti Műszaki SZC	1097 Budapest, Gyáli út 22.	Mamira György	Vígh Sándor vighs@puskas.hu

Puskás Tivadar Távközlési és Informatikai Technikum			
--	--	--	--

AZ ISKOLAI MENTOR SZEREPE

Az iskolai mentor: szakirányú szakképzettséggel rendelkező pedagógus, aki a tanárjelölt szakmai gyakorlatával kapcsolatos iskolai tevékenységeket koordinálja. Az országos partneriskolai hálózatunk kialakításáig a partneriskolai feladatokat, olyan szakképző intézmények is gyakorolhatják, amelyek tantestületében nincs mentortanár végzettségű pedagógus.

A mentori tevékenység célja: „tapasztalt gyakorló tanár által nyújtott egyéni támogatási forma a kezdő vagy kevésbé gyakorlott tanár számára, amelynek elsődleges célja, hogy támogassa a mentorált tanár szakmai fejlődését, illetve gördülékenyebbé tegye a szakma(k) kultúrájába, illetve a speciális helyi kontextus(ok)ba való beilleszkedést.” (Hobson et al, 2009: 207).

A mentor feladatai:

- A hallgató pedagógiai gyakorlatának megtervezése, kidolgozása a tanárjelölttel együttműködésben.
- Az intézmény működésének megismertetése, a hallgató bemutatása az oktatói testületnek.
- A szaktárgyi tanítások előkészítése.
- A tanórákra való felkészülés segítése, a hallgató által készített óratervek véleményezése, az óraterv kézhezvételét követő egy munkanapon belül.
- A hallgató óráinak megfigyelése és az órát vagy a napi tanítást követően az órai tapasztalatok megbeszélése.
- A hallgató szaktárgyi tanításának igazolása és értékelése (háromfokú skálán) az Igazoló és értékelőlapon.